رویش روان شناسی، سال۱۱، شماره۳، شماره پیاپی ۷۲، خرداد ۱۴۰۱
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),11(3), 2022

نقش واسطه‌ای حمایت اجتماعی ادراک شده، در رابطه ی بین اعتیاد به پلتفرمهای اجتماعی و سبک‌های دلبستگی در کاربران بزرگسال اینستاگرام شهر تهران

The Mediating Role of Perceived Social Support between Social Network Addiction and Attachment Styles in Adult Instagram users in Tehran

دکتر سعید پور نقاش تهرانی (نویسنده مسئول)
دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، تهران، ایران.
شقایق خاکی صدیق
کارشناس ارشد روانشناسی،گروه روان شناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

Saeed Pournaghash Tehrani*
Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran.
spnaghash@ut.ac.ir
Shaghayegh Khaki sedigh
MA Student in Psychology, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran,Tehran, Iran.

چکیده
هدف پژوهش حاضر، بررسی نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده، در پیش‌بینی اعتیاد به پلتفرمهای اجتماعی، بر اساس سبک‌های دلبستگی در کاربران بزرگسال اینستاگرام شهر تهران بوده است. روش پژوهش از نوع توصیفی، غیر آزمایشی و کمی از نوع همبستگی و مدل‌سازی معادلات ساختاری می‌باشد. جامعه‌ی آماری پژوهش، کلیه کاربران بزرگسال اینستاگرام شهر تهران بودند که از میان جامعه تعداد ۵۲۵ نمونه، به روش در دسترس و با به اشتراک‌گذاری پرسش‌نامه‌های پژوهش، شامل پرسش‌نامه‌ی سبک دلبستگی بزرگسال (بشارت ۱۳۸۴)،پرسش‌نامه اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی(خواجه احمدی۱۳۹۵) و پرسش‌نامه حمایت اجتماعی ادراک شده(زیمت۱۹۹۰) انتخاب شدند. یافته‌های حاصل ازهمبستگی میان متغیرهای پژوهش نشان می‌دهند که بین سبک دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با اعتیاد به شبکه‌ی اجتماعی ارتباط معنادار وجود دارد. ولی بین سبک دلبستگی ایمن و اعتیاد به پلتفرمهای اجتماعی ارتباط معنی‌داری یافت نشد. همچنین، میان حمایت اجتماعی ادراک شده و اعتیاد به پلتفرمهای اجتماعی رابطه‌ی معنی‌دار با جهت منفی وجود داشت. رابطه‌ی سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با حمایت اجتماعی ادراک شده معنادار و منفی است و بالعکس رابطهٔ مثبت معنی‌دار بین سبک دلبستگی ایمن و حمایت اجتماعی ادراک شده وجود دارد. همچنین، مدل پژوهش نشان می‌دهد که نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده تنها در رابطه‌ی سبک دلبستگی ایمن با اعتیاد به پلتفرم های اجتماعی معنادار بوده است، با این حال نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده در رابطه‌ی سبک‌های دلبستگی دوسوگرا و اجتنابی با اعتیاد به پلتفرمهای اجتماعی، تأیید نشد.از یافته های پژوهش می توان در درک بهتر عوامل و نظریات مرتبط با اعتیاد به پلتفرم های اجتماعی بهره برد.
واژه‌های کلیدی: *اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی، اینستاگرام، سبک‌های دلبستگی، حمایت اجتماعی ادراک شده.*

Abstract
The research aimed to study the mediating role of perceived social support in the relation between adult attachment styles and social media addiction of Instagram users The statistical population of the study consisted of adult Instagram users in Tehran. The sample comprised 50 adults aged 18-60 who completed the measures adult attachment styles scale. perceived social support inquiry and social media addiction scale. The result from structural equation modeling (via Smart PLS) demonstrated that only the association between secure attachment style and social media addiction was mediated by perceived social support .on the other hand ambivalent and avoidant attachment styles were not found to be associated indirectly with social media addition by the mediation of perceived social support. but the direct association between avoidant and ambivalent styles has been found. The Finding of this study suggests that ambivalent and avoidant attachment can be risk factors for social media addiction. on the other hand secure attachment style may not be necessarily a protective factor and mediating role of perceived social support was only found between secure attachment and social media addiction. The present study represents a step toward a better understanding of the psychological mechanisms and theoretical foundation for future studies on social media addiction.
Keywords: *Social media Addiction, Adult Attachment Styles, Instagram, Perceived Social Support.*

نوع مقاله : پژوهشی **دریافت : آذر ۱۴۰۰** **پذیرش: فروردین ۱۴۰۱** **ویرایش نهایی: تیر ۱۴۰۱**

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-23]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.3.8.9]

مقدمه

پلتفرم اینستاگرام، از محبوب‌ترین رسانه‌های دیجیتال است که بنا به آمار موجود، ماهیانه یک میلیارد نفر و روزانه ۵۰۰ میلیون نفر، از آن بازدید می‌کنند. روزانه ۹۵ میلیون عکس و ۳۰۰ میلیون لایو در آن به اشتراک گذاشته می‌شود و ۴/۲ میلیارد، لایک، در روز، رد و بدل می‌شود. و ۷۱ درصد از جمعیت آنلاین در آمریکا عضو آن هستند (استتیستا[1]، ۲۰۱۸). در ایران، مطابق آخرین نظرسنجی مرکز افکارسنجی دانشجویان ایران (ایسپا)، این پلتفرم، بعد از واتساپ با حدود ۷۱ درصد دومین شبکه اجتماعی محبوب در ایران است (ایسپا، ۱۴۰۰). اینستاگرام، با به اشتراک گذاشتن لحظات زندگی روزمره در قالب عکس و فیلم‌های کوتاه و تازگی و خلاقیت شکل ارتباطی، رفتار متفاوتی از دیگر پلتفرم ها نشان می‌دهد. دنبال کردن[2]، به‌جای دوستی و تاکید بر پیام‌های دیداری، انگیزه‌های متفاوتی برای ارتباط را برمی‌انگیزد (مکسون[3] و همکاران، ۲۰۱۹).

در سال‌های اخیر، با افزایش روزافزون کاربران آنها ، شکل روابط بین‌فردی تغییر کرده است. این پلتفرم ها،رسانه‌های دیجیتالی هستند که خلق و به اشتراک‌گذاری اطلاعات و ایده‌ها را تسهیل می‌کنند (اچنر[4] و همکاران، ۲۰۲۰). جنبه‌ی سادگی و سهولت برقراری ارتباط در شبکه‌های اجتماعی موجب بروز وابستگی هر چه بیشتر افراد به این رسانه‌ها شده است. کاربران شبکه‌های اجتماعی تا سال ۲۰۲۱ بالغ بر ۳ میلیارد نفرد تخمین زده شده‌اند. در ایران حدود ۴۷ میلیون نفر یعنی حدود ۵۷٪ جمعیت کشور تا سال ۲۰۱۹ عضو شبکه‌های اجتماعی بوده‌اند و تنها در سال ۲۰۱۸، ۷ میلیون کاربر جدید ایرانی در شبکه‌های اجتماعی فعالیت خود را آغاز کرده‌اند (فایننشال تریبیون[5]، ۲۰۱۹). استفاده بیش از حد از این رسانه‌ها اثرات مخربی بر سلامت روان بر جای می‌گذارد (مارینو[6] و همکاران، ۲۰۱۸). اعتیاد به فضای مجازی یکی از ابعاد جدید اعتیاد است که در طبقه اعتیاد رفتاری قرار دارد که در خصوص ارتباط انسان و فناوری به کار می‌رود و شامل اعتیاد به گوشی هوشمند، اعتیاد به بازی رایانه‌ای و اعتیاد به پلتفرم های اجتماعی است. اگرچه در نسخه اخیرDSM5[7] این مشکل به‌طور رسمی به‌عنوان یک اختلال قابل تشخیص ذکر نشده است ولی در ضمیمه پژوهشی آن، با عنوان اختلالاتی برای مطالعه بیشتر، از اختلال بازی اینترنتی نام برده شده است و دلیل اختلال شمردن آن را مشابهت مشکلات رفتاری اختلال مصرف مواد و این اختلال دانسته‌اند (یانگ[8] و همکاران، ۲۰۲۰).

عوامل متعددی رادر این اعتیاد دخیل دانسته اند یکی از این عوامل دلبستگی افراد بوده است که به عنوان ارتباط تنگاتنگ و پایدار با فردی خاص است که با میل به نزدیکی و جست‌وجو در کنار مراقب اولیه که بیشتر مادر است، شناخته می‌شود (دادستان، ۱۳۹۵). با شکل‌گیری مهارت‌های شناختی کودک می‌تواند مراقب را به‌عنوان موضوع دایمی درونی کند و به اکتشاف و تعامل با محیط اجتماعی و درک قواعد آن بپردازد و ارتباطات سازمان‌یافته اجتماعی و بین‌فردی را آغاز می کند (شیور[9] و همکاران، ۲۰۱۷). افراد برحسب کیفیت ارتباط با نماد دلبستگی به سه گروه تقسیم می‌شود. اولین گروه که دلبستگی ایمن دارند و هیجان خود را ابراز می‌کنند و به شیوه خلاقانه و سازگار با مشکلات روبه‌رو می‌شوند و در روابط بین‌فردی مهارت دارند. گروه دوم، دلبستگی اجتنابی دارند و هیجان‌های منفی را بازداری می‌کنند و از موقعیت‌های عاطفی اجتناب می‌کنند.گروه سوم، دلبستگی اضطرابی دارند برای جلب توجه خود را درمانده نشان می‌دهند، به‌سادگی برانگیخته می‌شوند و ترس‌های بیشتری دارند. بازنمایی دلبستگی، تا حد زیادی پیش‌بینی‌کننده‌ی کیفیت روابط فرد در بزرگسالی است (فریلی و رویزمان[10]، ۲۰۱۹). مدل کاری درونی حاصل از این بازنمایی نحوه برقراری ارتباط با دیگران را مشخص می‌کند و به‌طور متقابل، این انتخاب‌ها و تعاملات و تجارب کنونی نیز بر مدل درونی فرد و تحکیم و تضعیف سبک دلبستگی فرد، اثرگذار می‌شوند. (میکولینسر و شیور[11]، ۲۰۱۹). پژوهش‌ها وجود همبستگی میان سبک‌های دلبستگی اجتنابی و اضطرابی و اعتیاد بهپلتفرم های اجتماعی

1. Statista
2. Fallow
3. Mackson
4. Aichner
5. Financial Tribune
6. Marineo
7. Diagnostic & statistical manual of mental disorders .American Psychiatric Association, 5th, DSM5, 2013.
8. Young
9. Shaver
10. Fraley & Roisman
11. Mikulincer & Shaver

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-23]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.3.8.9]

را تأیید می‌کنند. در پژوهشی به این نتیجه رسیده اند که بین سبک‌های دلبستگی ناایمن و استفاده بیش از حد از این رسانه‌های مجازی ارتباط معنی‌دار وجود دارد و کاربران در فضاپلتفرم های اجتماعی به دنبال جایگزینی برای پرکردن فقدان امنیت در روابط اولیه خود هستند (د.آرینزو[1] و همکاران، ۲۰۱۹). مازتی و همکاران، عنوان می‌کنند که در پژوهش انجام شده با ۲۶۰ نمونه، به این نتیجه رسیده‌اند که همبستگی معنی‌داری بین سبک‌های دلبستگی و اعتیاد به اینترنت وجود ندارد (مازتی[2] و همکاران، ۲۰۱۸). در ایران، در خصوص ارتباط سبک دلبستگی با اعتیاد به اینترنت، پژوهش‌هایی انجام شده که نشان‌دهنده‌ی ارتباط میان متغیرهای سبک دلبستگی و اعتیاد به اینترنت هستند (مظاهری‌نژاد فرد، ۲۰۱۷) قایمی و سالاریان، در پژوهش سبک‌های دلبستگی، سلامت روانی و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی در دانشجویان وجود همبستگی را تأیید کرده‌اند (قایمی و سالاریان، ۱۳۹۶).

با توجه به زیربنای اجتماعی این شبکه‌های اجتماعی ، توجه به متغیرهای اجتماعی نیز در بررسی عوامل موثر براعتیاد به این پلتفرم ها ضروری به نظر می‌رسد، یکی از این عوامل، حمایت اجتماعی است که بیانگر میزان حمایتی است که شخص، از افراد خانواده، دوستان و افراد مهم دیگر زندگی خود دریافت و ادراک می‌کند (هرندی[3] و همکاران، ۲۰۱۷). با گسترش شبکه‌های مجازی در دهه‌های اخیر، افراد جامعه می‌توانند به‌راحتی، افرادی را که علایق و مشکلات مشابهی با آنها دارند، بیابند. گروه‌های حمایتی شبکه‌های اجتماعی می‌توانند اثر مثبتی بر میزان حمایت اجتماعی داشته باشند. سهولت و امکان ناشناس ماندن و مشارکت بدون ترس از قضاوت، برخورداری از این حمایت را خوشایند و آسان می‌کند (لی[4] و همکاران، ۲۰۱۸). حمایت اجتماعی به دو دسته تقسیم می‌شود. یکی از جهت میزان حمایتی که باتوجه‌به اندازه‌ی شبکه اجتماعی فرد تامین می‌شود که میزان حمایت اجتماعی دریافت شده‌ی فرد را مشخص می‌کند و دیگری، میزان و کیفیت حمایتی است که فرد باور دارد که از اجتماع دریافت می‌کند (نوتبوم[5] و همکاران، ۲۰۱۷). این ادراک ذهنی فرد و باور او به دریافت کمک، حمایت اجتماعی ادراک شده نامیده می‌شود. این که فرد در مورد در دسترس بودن حمایت و مراقبت از سوی افراد مهم زندگی، چه ادراکی دارد می‌تواند در تغییر شرایط زندگی و سلامت روانی فرد و بهزیستی روان‌شناختی و کیفیت زندگی او مؤثر باشد (بشارت و همکاران، ۱۳۹۷). این پیوستگی روابط اولیه در ادراک حمایت اجتماعی با نظریه دلبستگی، ارتباط نزدیک دارد (فرنچ ودومانی[6]، ۲۰۱۸). نقش حمایت اجتماعی ادراک شده دراعتیاد به پلتفرم های اجتماعی و تأثیر آن در شرایط اضطراب‌آور زندگی، در مدل تأثیر حفاظتی حمایت اجتماعی در برابر استرس، موردتوجه قرا گرفته است (ژانگ[7]، ۲۰۱۸).

در پژوهش پیش رو، جنبه‌های فردی و روابط اولیه در نظریه دلبستگی با بخش اجتماعی روان فرد که در سال‌های بعدی شکل می‌گیرند ترکیب شده است. پژوهش‌های اندکی در خصوص پلتفرم اینستاگرام، انجام گرفته است و با توجه به وجود کارکردهای متفاوت با دیگر شبکه‌های اجتماعی و تفاوت زبان برقراری ارتباط، وجود جذابیت‌های تصویری استفاده بیش از حد از آن اثرات متفاوتی در سلامت روان خواهد داشت (فروغی[8] و همکاران، ۲۰۲۱). به نظر می‌رسد که در بیشتر پژوهش‌های اعتیاد به پلتفرم های اجتماعی، نمونه‌ها از رده سنی نوجوانان انتخاب شده‌اند (فومرو[9] و همکاران، ۲۰۱۷؛ آکار[10] و همکاران، ۲۰۲۰). با توجه به این که اثر بحران‌های هویتی و پررنگ شدن اهمیت تعلق به گروه‌های اجتماعی در نوجوانی ممکن است در نتیجه‌ی پژوهش مداخله کند، نمونه‌ها از بزرگسالان انتخاب شده‌اند. با توجه به موارد ذکر شده در خصوص کاستی‌های موجود در پیشینه‌ی پژوهش، پژوهش حاضر به بررسی، بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و اعتیاد به پلتفرم های اجتماعی و همچنین به بررسی نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده در این رابطه می پردازد.

1. D'Arienzo
2. Musetti
3. Harandi
4. Lei
5. Notbome
6. French & Domani
7. Zhang
8. Foroughi
9. Fomero
10. Acar

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-23]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.3.8.9]

روش

پژوهش حاضر، از نظر نوع داده کمی، از نظر افق زمانی پژوهش، مقطعی، از نظر هدف بنیادی، از دید دست‌کاری متغیرها، غیرآزمایشی (توصیفی) و از نوع همبستگی و مدل‌سازی معادلات ساختاری است.جامعه پژوهش حاضر کلیه کاربران شبکه اینستاگرام شهر تهران در سال ۱۴۰۰ بوده است که از میان آن‌ها با توجه به این که حجم نمونه مشخص نبوده است با نگاهی به پیشینه‌ی پژوهش، تعداد ۵۲۵ نمونه که به روش در دسترس و با اشتراک‌گذاری آنلاین‌لاین پرسش‌نامه‌های پژوهش انتخاب شدند.

ابزار سنجش

پرسش‌نامه‌ی سبک دلبستگی بزرگسال بشارت: این پرسش‌نامه با استفاده از آزمون سبک دلبستگی[1] (شیور و فریلی[2]، ۲۰۰۴)، ساخته شده و بر اساس نمونه دانشجویان ایرانی هنجاریابی شده است. سه زیر مقیاس سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا دارد. در مقیاس ۵ گویه‌ای لیکرت طراحی شده است. ضریب آلفای کرونباخ زیر مقیاس‌ها در نمونه ۱۴۸۰ نفر، با ۸۳٪ تا ۸۶٪ همسانی درونی را تأیید می‌کند. نتایج تحلیل عامل با تعیین سه عامل سبک دلبستگی ایمن، اجتنابی و دوسوگرا روایی سازه را تأیید می‌کند (بشارت، ۱۳۸۴).

پرسش‌نامه اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی: این پرسش‌نامه با نگاهی بر پرسش‌نامه اعتیاد به اینترنت یانگ (۲۰۰۹) ساخته شده است. ۴ زیر مقیاس دارد و در طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت طراحی شده است و ۴ عامل عملکرد فردی، مدیریت زمان، خود کنترلی و روابط اجتماعی را می‌سنجد (خواجه احمدی و همکاران، ۱۳۹۵).

پرسش‌نامه حمایت اجتماعی ادراک شده[3] زیمت: این مقیاس، ادراک کفایت حمایت اجتماعی را در سه منبع خانواده، دوستان و دیگران مهم می‌سنجد. و در طیف ۵ درجه‌ای لیکرت نمره‌گذاری شده است. (زیمت و همکاران، ۱۹۹۰). نتایج مطالعات (زیمت و همکاران ۱۹۸۸؛ نقل از بشارت و همکاران، ۱۳۹۷)، با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس نشان داد که این ابزار برای بررسی حمایت اجتماعی ادراک شده روا و پایاست (بشارت و همکاران، ۱۳۹۷).

پس از اخذ کد اخلاق از کمیته‌ی اخلاق با شناسه IR.UT.PSYEDU.1400.035، پرسش‌نامه‌ها از طریق صفحات عمومی و خصوصی اینستاگرام و کانال‌های پیام‌رسان تلگرام منتشر شدند، معیار ورود برای پاسخ‌دادن دارا بودن سن ۱۸ تا ۶۰ سال و کاربر فعال‌بودن در اینستاگرام، در نظر گرفته شد. درباره‌ی رعایت اصول رازداری و محرمانه بودن اطلاعات شرکت‌کنندگان، در ابتدا توضیح کتبی لازم داده شد و حق عدم مشارکت و آزادی انتخاب در پاسخگویی تصریح گردید. اطلاعات اولیه شامل سن، جنسیت و میزان تحصیلات، ابتدای پرسش‌نامه‌ها قید شد. تنها کاربران اینستاگرام یعنی کسانی که دارای حساب کاربری فعال در اینستاگرام بودند به‌عنوان نمونه نهایی انتخاب شدند. پس از بررسی احراز شرایط پرسش‌نامه‌های تکمیل شده، در نهایت از تعداد ۵۲۵ پاسخ به پرسش‌نامه‌ها، تعداد ۲۵ پاسخ‌نامه، به دلیل عدم لحاظ شرایط سنی و کاربر فعال نبودن، حذف شد و در نهایت، تعداد ۵۰۰ پرسش‌نامه، مورد تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته ها

در نمونه پژوهش، ۷۱/۴ درصد پاسخگویان زن و ۲۸/۶ درصد پاسخگویان مرد هستند. نتایج نشان می‌دهد طبقه سنی ۳۱ تا ۴۰ سال با درصد فراوانی ۴۳/۸ درصد، دارای بیشترین فراوانی و طبقه سنی بیشتر از ۵۰ سال با ۳/۸ درصد، دارای کمترین فراوانی در نمونه تحقیق می‌باشد.

پیش فرض های سه گانه مدل یابی در پژوهش حاضر رعایت شده است وهمه ی مفروضه های پارامتریک معادلات ساختاری موجود بوده اند.

آزمون روابط مدل

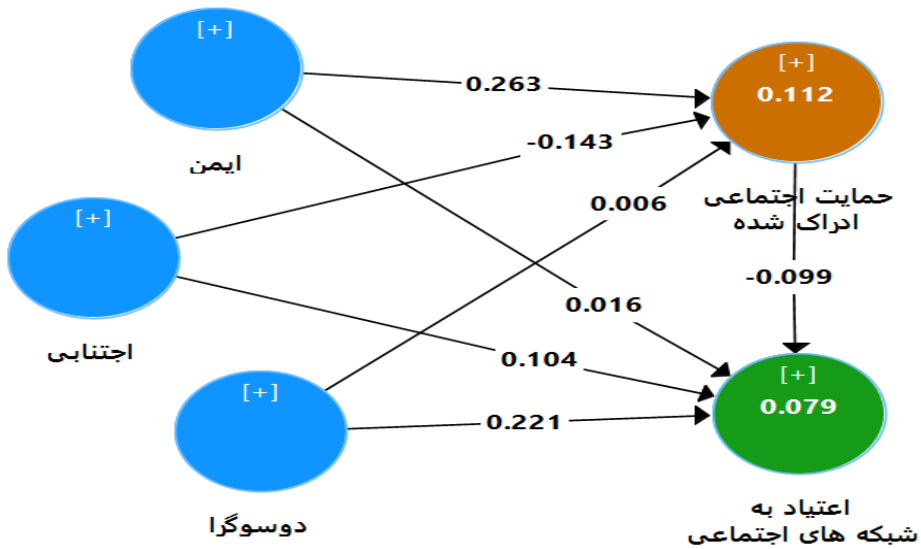
1. Adult Attachment Inventory
2. Shaver & Fraley
3. Multidimensional Scale of Perceived

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-23]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.3.8.9]

جدول .۱ آزمون ضرایب مدل ساختاری: ضرایب استاندارد شده، مقدار t و سطح معنی‌داری

تاثیرها	ضریب استاندارد	مقدار t	مقدار p	نتیجه
سبک ایمن--> حمایت اجتماعی ادراک شده	۰/۲۶۳	۵/۳۳۱	۰/۰۰۱	تایید
سبک اجتنابی--> حمایت اجتماعی ادراک شده	-۰/۱۴۳	۲/۴۷۴	۰/۰۱۵	تایید
سبک دوسوگرا--> حمایت اجتماعی ادراک شده	۰/۰۰۶	۰/۱۴۵	۰/۸۸۵	عدم تایید
سبک ایمن--> اعتیاد به شبکه های اجتماعی	۰/۰۱۶	۰/۳۱۴	۰/۷۵۴	عدم تایید
سبک اجتنابی--> اعتیاد به شبکه های اجتماعی	۰/۱۰۴	۲/۲۴۶	۰/۰۲۷	تایید
سبک دوسوگرا--> اعتیاد به شبکه های اجتماعی	۰/۲۲۱	۴/۹۸۸	۰/۰۰۱	تایید
حمایت اجتماعی--> اعتیاد به شبکه های اجتماعی	-۰/۰۹۹	۲/۱۳۱	۰/۰۳۶	تایید

آزمون مدل پژوهش نشان داد که رابطه‌ی سبک‌های دلبستگی ایمن و اجتنابی بر حمایت اجتماعی ادراک شده تأیید می‌شود (p<۰/۰۵). جهت رابطه‌ی سبک ایمن بر حمایت اجتماعی ادراک شده مثبت است و جهت رابطه‌ی سبک اجتنابی بر حمایت اجتماعی ادراک شده منفی است. همچنین نتایج نشان داد که سبک دلبستگی دوسوگرا بر حمایت اجتماعی ادراک شده تأثیر ندارد (p>۰/۰۵).آزمون مدل پژوهش نشان داد که تأثیر سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی تأیید می‌شود (p <۰/۰۵). جهت تأثیر سبک اجتنابی و دوسوگرا بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مثبت است. همچنین نتایج نشان داد که سبک دلبستگی ایمن بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی تأثیر ندارد(p <۰/۰۵). همچنین نتایج آزمون مدل نشان داد تأثیر حمایت اجتماعی ادراک شده بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأیید می‌شود (p <۰/۰۵). جهت تأثیر حمایت اجتماعی ادراک شده بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی منفی است.

شکل ۱. مدل پژوهش در حالت ضرایب مسیراستاندارد

آزمون متغیر میانجی

جدول۲. آزمون نقش میانجی گری حمایت اجتماعی ادراک شده در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی

تاثیر	شدت اثر غیر مستقیم	مقدار t	مقدار p
سبک ایمن--> اعتیاد به شبکه های اجتماعی	-۰/۰۲۶	۲/۱۱	۰/۰۳۸
سبک اجتنابی--> اعتیاد به شبکه های اجتماعی	۰/۰۱۴	۱/۴۰	۰/۱۶۴
سبک دوسوگرا--> اعتیاد به شبکه های اجتماعی	-۰/۰۰۱	۰/۱۲۱	۰/۹۰۴

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-23]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.3.8.9]

نتیجه بررسی نقش میانجی در جدول ۳ نشان می‌دهد نقش میانجی‌گری حمایت اجتماعی ادراک شده در رابطه بین سبک دلبستگی ایمن و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی تأیید شده است (p <۰/۰۵). همینطور یافته‌ها نشان می‌دهد حمایت اجتماعی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی رد شده است (p>۰/۰۵).

بررسی برازش مدل

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل پژوهش

متغیر وابسته	شاخص ضریب تعیین R^2	شاخص‌اعتبار افزونگی Q^2	شاخص کلی برازش GOF
اعتیاد به شبکه های اجتماعی	۰/۰۷۹	۰/۱۳	۰/۳۱

شاخص GOF در مدل PLS راه‌حل عملی برای رفع مشکل بررسی برازش کلّی مدل بوده و همانند شاخص‌های برازش در روش‌های مبتنی بر کوواریانس عمل می‌کند. چنانچه شاخص کلی برازش مقدار بیشتر از ۰/۳۶ به معنای این است که مدل پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است . طبق نتایج جدول ۲، مدل پژوهش از کیفیت مناسب و مطلوبی برخوردار است. نتایج جدول ۲،نشان می دهند که مدل پژوهش از کیفیت مناسب و مطلوبی برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌ها نشان داد که سبک دلبستگی ایمن با اعتیاد به پلتفرم های اجتماعی رابطه ندارد.این نتایج همسو با نتایج پژوهش‌های ارشاد و آقاجانی، (۲۰۱۷)؛ سیاحی (۱۳۹۶)؛ مغنی‌زاده و وفایی نجار (۱۳۹۵)؛ توکلی و جمهری (۱۳۹۳)؛ دمیرچی اوغلو[1] و همکاران، (۲۰۲۱)؛ لیو و ما[2] (۲۰۱۹)؛ مارینو و همکاران (۲۰۱۹) و ورسلی[3] و همکاران (۲۰۱۸) بوده است و با نتایج پژوهش‌های خانجانی و قلی‌زاده (۱۳۹۵) و کوزان[4] و همکاران (۲۰۱۷) ناهمسو است. با وجود این که ایمن بودن دلبستگی، موجد احساس ارزشمندی و تنظیم شیوه‌ی اسناد و انتظار در روابط آینده‌ی بین‌فردی است (لوپز[5] و همکاران، ۲۰۱۹)به نظر می‌رسد نیاز انسان به داشتن امنیت دلبستگی، تنها نیاز روانی نیست که افراد را به سمت اعتیاد به پلتفرم های اجتماعی سوق می‌دهد ازاین‌رو، باتوجه‌به نظریه‌ی کار بردها و نیازها، در باب رسانه، این رسانه های مجازی نیازهای مختلفی ازجمله، آموزش، لذت و سرگرمی و به‌دست‌آوردن اطلاعات و اخبار روز را برآورده می‌کنند و نیاز به دلبستگی تنها یکی از این انواع نیاز است (وگمن[6] و همکاران، ۲۰۱۸) در نظریه‌ی خودمختاری دسی و رایان نیز سه نیاز بنیادی روانی را مطرح کرده‌اند که از میان این سه عامل تنها یک عامل در خصوص پیوندجویی است و انگیزه‌ی خود پیروی و شایستگی نیز می‌تواند در استفاده‌ی عمومی از پلتفرم های اجتماعی نقش مهمی ایفا کند (قربانی، ۱۳۹۸).

افزایش سبک دلبستگی اجتنابی با افزایش اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی همراه است. نتایج، همسو با نتایج به‌دست‌آمده در پژوهش‌های خانجانی و قلی‌زاده (۱۳۹۵)؛ کوزان و همکاران (۲۰۱۷)؛ ارشاد و آقاجانی (۲۰۱۷)؛ سیاحی (۱۳۹۶)؛ مغنی‌زاده و وفایی نجار (۱۳۹۵)؛ توکلی و جمهری (۱۳۹۳)؛ دمیرچی اوغلو و همکاران، (۲۰۲۱)؛ مارینو و همکاران (۲۰۱۹)؛ ورسلی و همکاران (۲۰۱۸)؛ لونگوا پترسون[7]و همکاران (۲۰۱۷)؛ لیو و ما (۲۰۱۹) بوده است. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش‌های فوجی موری[8] (۲۰۱۵) فلین و همکاران(۲۰۱۸)ناهمسو است. سبک دلبستگی اجتنابی با تأثیر بر شناخت‌های غیر انطباقی و نقش داشتن در بروز مشکلات احساس تنهایی و اضطراب اجتماعی و افسردگی و احساس بی‌کفایتی و عدم وجود اعتماد به‌نفس لازم برای روابط دنیای واقعی و نقص مهارت‌های اجتماعی

1. Demircioğlu
2. Liu & Ma
3. Worsley
4. Kozan
5. Lopez
6. Wegmann
7. Longua Peterson
8. Fujimori

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-23]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.3.8.9]

فضای پلتفرم ها را به جایگزین مناسبی برای افراد با دلبستگی اجتنابی می‌کند و مطابق مدل شناختی- رفتاری کاپلان، نیاز بنیادین به ارتباط و ترس از روابط نزدیک با شرایط خاص فضای پلتفرم های اجتماعی در امکان برقراری ارتباط مثل امکان گمنامی، این شبکه‌ها را جانشین مناسبی برای روابط اجتماعی افراد با سبک دلبستگی اجتنابی تبدیل می‌کند. (پوتنس[1]، ۲۰۱۶). بعلاوه؛ مطابق نظریه‌ی کاربردها و نیازها، پلتفرم های اجتماعی، به‌غیراز ایجاد ارتباط و تعلق، کاربردهای دیگری مثل دستیابی به اطلاعات، یادگیری و لذت و سرگرمی دارند که افراد اجتنابی، با کمترین تعامل و با حفظ فاصله می‌توانند از آنها بهره‌مند شوند (وگمن، ۲۰۱۸).

سبک دلبستگی اضطرابی، دارای رابطه مثبت با اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی است که نشان می‌دهد افزایش سبک دلبستگی اضطرابی با افزایش اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی همراه است. قوی‌ترین رابطه با اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مربوط به سبک دلبستگی دوسوگرا بوده است. این نتایج همسو با نتایج پژوهش‌های خانجانی و قلی‌زاده (۱۳۹۵)؛ کوزان و همکاران (۲۰۱۷)؛ ارشاد و آقاجانی (۲۰۱۷)؛ سیاحی (۱۳۹۶)؛ مغنی‌زاده و وفای نجار (۱۳۹۵)؛ توکلی و جمهری (۱۳۹۳)؛ دمیرچی اوغلو و همکاران (۲۰۲۱)؛ لیو و ما (۲۰۱۹)؛ مارینو و همکاران (۲۰۱۹)؛ ورسلی و همکاران (۲۰۱۸) و فوجی موری (۲۰۱۵) بوده است. همچنین مطابق نتایج، و نتایج پژوهش در این خصوص با نتایج پژوهش‌های قایمی و سالاریان (۱۳۹۶)؛ ورسلی و همکاران (۲۰۱۸)؛ فلین و همکاران، (۲۰۱۸) و ایچنبرگ[2] (۲۰۱۷) همسو است. همچنین نتایج ناهمسو در پژوهش حسین ثابت و همکاران (۱۳۹۳)، و مازتی و همکاران (۲۰۱۸)، به‌دست آمده است . با توجه به نظریه‌ی رابطه‌ی متقابل شخصیت، هیجان، شناخت و کارکردهای اجرایی (IPACE)، عوامل مؤثر در اعتیاد به پلتفرم های اجتماعی شامل مشکلات هیجانی، مشکلات شناختی، اختلال در کارکرد اجرایی و عوامل مرتبط با شخصیتی و اجتماعی هستند (برند[3] و همکاران، ۲۰۱۷). دلبستگی اضطرابی ناشی از نامطمئن بودن روابط اولیه و ترس از طردشدن و نیاز به نزدیکی و توجه‌طلبی افراطی و اتکای بیش از حد به دیگران است (استوز[4] و همکاران، ۲۰۱۷). این افراد بیشترین نمره را در زیرمقیاس‌های مشکل در مدیریت زمان و خودکنترلی آورده‌اند و از نظر عملکرد فردی نتایج ضعیف نشان داده‌اند. با استنباط از نظریه‌ی مدل شناختی رفتاری نیز، عدم وجود اعتماد به‌نفس و نقص مهارت‌های اجتماعی و احساس عدم کفایت از دلایل اعتیاد به پلتفرم های اجتماعی شناخته شده است (پونتس، ۲۰۱۶).

یافته‌ها نشان می‌دهد حمایت اجتماعی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا با اعتیاد به پلتفرم های اجتماعی رد شده است. بر این اساس سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا فقط به‌طور مستقیم بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مؤثر هستند و تأثیر مستقیم حمایت اجتماعی ادراک شده بر اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی تأیید می‌شود. این نتایج با نتایج پژوهش‌های علی‌مرادی و همکاران (۲۰۱۹)؛ بیرامی و همکاران (۱۳۹۳)؛ علوی (۱۳۹۹)؛ میری و همکاران (۱۳۹۸)؛ فلین و همکاران (۲۰۱۸)؛ مو و همکاران (۲۰۱۹) که حمایت اجتماعی ادراک شده را دارای ارتباط معنی‌دار با اعتیاد به شبکه‌ی اجتماعی دانسته آنلاین همسو است و با نتایج پژوهش‌های کاکاوند و همکاران (۱۳۹۶)؛ امیری‌نیا و ایمانی (۲۰۱۹)؛ کریمی ربانی و مؤمنی (۱۳۹۴) و پژوهش چولیک و ایلدیز (۲۰۱۷) ناهمسو بوده است. نتیجه بررسی نقش میانجیگری حمایت اجتماعی ادراک شده در رابطه بین سبک دلبستگی ایمن و اعتیاد به پلتفرم های اجتماعی نشان می‌دهد سبک دلبستگی ایمن، فقط به‌طور غیرمستقیم با میانجیگری حمایت اجتماعی ادراک شده بر اعتیاد به پلتفرمهای اجتماعی مؤثر بوده است و رابطه‌ی میان سبک دلبستگی ایمن با حمایت اجتماعی ادراک شده قوی‌ترین رابطه در میان نتایج حاصل از همبستگی روابط متغیرهای این پژوهش بوده است. با توجه به نظریه دلبستگی، ایجاد مدل کاری درونی، با توجه به کیفیت روابط اولیه‌ی فرد موجب شکل‌گیری اسناد و انتظارات او نسبت به روابط آینده و در نتیجه تأثیر بر روی ادراک فرد از حمایت اجتماعی می‌گردد (لوپز و همکاران، ۲۰۱۹). انتظارات فرد از خود و دیگران در قالب نظریه ساختارگرایی اجتماعی راهنمای فرد در رفتارهای اجتماعی می‌شود (بر و دیک [5]، ۲۰۱۶). وجود این حس ارزشمندی، در افراد با سبک دلبستگی ایمن در روابط بین‌فردی و درونی کردن روابط امن اولیه، موجب اثر متقابل دلبستگی ایمن و روابط آتی می‌شود و موجد امید و انتظار حمایت از سوی شبکه‌ی حمایت اجتماعی می‌گردد (میکولینسر و شیور، ۲۰۱۹). با توجه به نظریه‌ی مقابله با استرس، حمایت اجتماعی ادراک شده می‌تواند به‌عنوان سپری در برابر استرس از بروز رفتار آسیب‌زننده، مثل اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی جلوگیری کند (بشارت و همکاران، ۱۳۹۷) .

1. Pontes
2. Eichenberg
3. Brand
4. Estévez
5. Burr & Dick

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-23]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.3.8.9]

نقش میانجی حمایت اجتماعی در رابطه بین سبک دلبستگی اجتنابی، با اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی رد شده است. به نظر می‌رسد، عوامل دیگر مثل نقص در عملکرد فردی و مهارت‌های ارتباطی بین‌فردی و اجتماعی نیز دخیل هستند که بنابر نظریه‌ی مدل عمومی استفاده نامناسب از اینترنت کاپلان، سهم بیشتری در تبیین این رابطه دارند (پونتس و همکاران، ۲۰۱۶). افراد با سبک دلبستگی اجتنابی، مطابق نظریه‌ی دلبستگی، در ارتباط بیشتر متکی به‌خود هستند و طلب حمایت از دیگران را نشانه‌ی ضعف می‌دانند و سعی دارند تا حد امکان از وابستگی به دیگران دوری کنند و به خودشان اتکا کنند (لوپز و همکاران، ۲۰۱۹). به‌علاوه چنانچه در نظریه‌ی خودمختاری سه نیاز بنیادین روانی وجود داردکه تنها یکی از این نیازها در خصوص تعلق و انتظار حمایت از دیگران است و نادیده‌گرفتن سهم دو نیاز دیگر خود پیروی و شایستگی، می‌تواند از دلایل معنادار نشدن نقش میانجی حمایت اجتماعی ادراک شده باشد (قربانی، ۱۳۹۸). وابستگی و در عین حال طردکننده بودن در افراد با سبک دلبستگی اضطرابی ناشی از ضعف در تنظیم هیجان که ناشی از عدم وجود خود ابژه درونی و جستجوی دایمی جایگزینی برای این خلأ درونی است که برای رفع این کاستی به سمت اعتیادهای مختلف، از جمله اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی کشیده می‌شوند (استوز و همکاران، ۲۰۱۷). نظریه شناختی اجتماعی و مدل عمومی استفاده نامناسب از اینترنت کاپلان نیز نشان داده است که افزایش اضطراب، نارسایی در کنترل تکانه و عدم مهارت در خود تنظیمی، موجب شکست نظارت بر مدت‌زمان استفاده و تنظیم برنامه‌ی استفاده از فضای مجازی می‌گردد که بخش عمده‌ای از مشکلات افراد دوسوگرا از این نقایص ناشی می‌شود (پونتس، ۲۰۱۶).

پلتفرم‌های اجتماعی مطابق نظریه‌ی توسعه‌ی حمایت اجتماعی به منبع جدیدی برای حمایت اجتماعی بدل شده‌اند و کارکردهای مختلفی در زندگی افراد دارند که گرفتن حمایت اجتماعی تنها یکی از این منافع بی‌شمار است (لین و کیشور[1]، ۲۰۲۱). گسترش حوزه‌ی عمومی با کمک پلتفرم های اجتماعی برای رسیدن به اهداف مهمی مثل سخن‌گفتن آزادانه، ادراک امر عمومی و گسترش گروه‌های اجتماعی، مطابق نظریه‌ی حوزه عمومی هابرمارس به یکی از کارکردهای مهم این شبکه‌ها تبدیل شده است (محمدی و همکاران، ۱۳۹۶) .مطابق نظریه‌ی کمیابی در هر جامعه، نیازهای ارضا نشده‌ی افراد و گروه‌ها در اولویت قرار می‌گیرند و در جوامعی که در حوزه‌های عمومی، دسترسی کمتری به آزادی بیان و امکان ارزیابی و تبادل آزادانه‌ی نظرات و توافق جمعی وجود دارد، اقبال بیشتری به این پلتفرم ها به‌عنوان جانشین حوزه‌های عمومی دیگر خواهد شد (محبی و کیا، ۱۳۹۹). شایسته است از آن ها به‌عنوان بستری جدید و نه تنها به‌عنوان جایگزین روابط اولیه و جبران ناامنی‌های فردی نگریست. شناخت نیازهای نوین، مستلزم توجه به دانش رسانه و نظریات جامعه‌شناختی در کنار نیازهای روان‌شناختی است؛ پلتفرم های اجتماعی است و می‌بایست در کنار پذیرش این تحول به‌عنوان بخش غیرقابل‌انکار زندگی کنونی، به کاربردهای اختصاصی و نیازهای متنوع و ویژه‌ای که هر یک از این پلتفرم ها برآورده می‌کنند پرداخته شود.

از محدودیتها میتوان به روش پژوهش که استفاده از ابزار خودسنجی و پرسش‌نامه اشاره کرد همچنین عدم کنترل کامل متغیرهای مزاحم و شرایط جنسیتی، تحصیلی، اجتماعی و اقتصادی می‌تواند در نتایج تأثیرگذار باشد. دیگر محدودیت طرح پژوهش حاضر، استفاده از طرح همبستگی است به‌علاوه شیوه‌ی نمونه‌گیری در دسترس، امکان انتخاب برابر، جهت افزایش قدرت تعمیم‌پذیری را کاهش می‌دهد و جامعه آماری این پژوهش، محدود به کاربران تهرانی بوده است و از این نظر، در خصوص تعمیم نتایج، محدودیت داشته است.

پیشنهاد می شود پژوهشگران علاقمند در این زمینه از روش‌های تحقیق کیفی یا مختلط، استفاده کنند.درنظرگرفتن تفاوت‌های سنی و جنسیتی و فرهنگی و سطح تحصیلات می‌تواند به تبیین بهتر ارتباط میان متغیرهای پژوهش حاضر کمک کند. با توجه به نظریه کاربردها و نیازها، به نظر می‌رسد مقایسه‌ی دو یا چند شبکه‌ی اجتماعی مختلف در یک پژوهش، امکان بررسی عوامل مرتبط با اعتیاد به شبکه‌های مجازی را تسهیل کند. نکته‌ی دیگری که بهتر است در نظر گرفته شود این است که به نظر می‌رسد در نهایت می‌توان گفت با توجه به کامل نبودن سهم پیش‌بینی‌کننده‌ها در تبیین اعتیاد به پلتفرم های اجتماعی، شایسته است در پژوهش‌های آتی متغیرهای دیگری از جنبه‌های مختلف مثل جنبه‌های شخصیتی و زیستی و در کنار آنها، عوامل شناختی مثل فراشناخت‌های کاربران در خصوص استفاده از پلتفرم ها نیز، در نظر گرفته شود.

منابع

1. Lin & Kishore

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.3.8.9]

بشارت، محمدعلی. (۱۳۸۴). ساخت و هنجاریابی مقیاس دلبستگی بزرگسال. *گزارش پژوهشی*، دانشگاه تهران.

بشارت، محمدعلی.، حائری، مهسا.، و مقدم‌زاده، علی (۱۳۹۷). نقش واسطه‌ای حمایت اجتماعی ادراک شده در رابطه‌ی بین روان سازه‌های ناسازگار اولیه و کیفیت زندگی. *فصلنامه روان‌شناسی*، ۲۲(۳)، ۲۵۶-۲۷۰.

بشارت، محمدعلی.، کشاورز، سمیرا.، غلامعلی لواسانی، مسعود.، و عربی، الهام (۱۳۹۷). بررسی نقش پیش‌بین ناگویی طبعی و حمایت اجتماعی ادراک شده در نتایج درمان دارویی، درمان انگیزشی و درمان ترکیبی (دارویی- انگیزشی) سوءمصرف مواد. *فصلنامه علمی‌پژوهشی علوم روان‌شناختی*، ۱۷(۶۵)، ۲۱-۴۵.

بیرامی، منصور.، موحدی، یزدان.، و موحدی، معصومه (۱۳۹۳). ارتباط حمایت اجتماعی ادراک شده و احساس تنهایی اجتماعی عاطفی با اعتیاد به اینترنت در جامعه دانشجویی. *شناخت اجتماعی*، ۳۲ (پیاپی ۶)، ۱۰۹-۱۲۲.

توکلی، نازلی.، جمهری، فرهاد.، و فرخی، نورعلی (۱۳۹۳). رابطه سبک‌های دلبستگی و ترس از ارزیابی منفی با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان. *فصلنامه فن آوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی*، ۵(۲)، ۷۷-۶۱.

خانجانی، مهدی.، قنبری، فرشته.، نعیمی، ابراهیم (۱۳۹۸). بررسی ارتباط کارکرد خانواده، سبک دلبستگی و سبک‌های تربیتی والدین با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان. *فرهنگ مشاوره و روان درمانی*، (۳۷)، ۱۲۱-۱۴۳.

خبرگزاری مهر. https://www.mehrnews.com/news/3810249/

خواجه احمدی، معصومه.، پولادی، شهناز.، و بحرینی، مسعود (۱۳۹۵). طراحی و روان‌سنجی پرسش‌نامه اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی مبتنی بر موبایل. *نشریه روان پرستاری*، ۴(۴)، ۵۱-۴۳.

دادستان، پریرخ (۱۳۹۵). *گزیده‌ای از بزرگ‌ترین نظامهای روان‌شناسی تحولی*. تهران: سمت.

داوری، علی.، و رضازاده، آرش (۱۳۹۲). *مدلسازی معادلات ساختاری با نرمافزار PLS* . تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.

سیاحی، مهین (۱۳۹۶). پیش‌بینی اعتیاد به شبکه اجتماعی اینستاگرام بر اساس احساس تنهایی و سبک‌های دلبستگی در دانش‌آموزان دختر، *پنجمین همایش ملی راهکارهای توسعه و ترویج علوم تربیتی، روان‌شناسی، مشاوره و آموزش در ایران*، تهران.

علوی، سعید (۱۳۹۹). رابطه بین میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی با ترس از تصویر بدنی و حمایت اجتماعی ادراک شده. *رویش روانشناسی*، ۹(۵)، ۷۰-۶۳.

قایمی، مهلا.، و سالاریان، زهرا (۱۳۹۶). سبک‌های دلبستگی، سلامت روانی و اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی در دانشجویان، *ششمین کنگره انجمن روان‌شناسی ایران*، تهران.

قربانی، نیما (۱۳۹۸). *من به روایت من (چاپ پنجم)*. تهران: نشر بینش نو.

کاکاوند، علیرضا.، نیک اختر، شقایق.، و سرداری پور، مهران (۱۳۹۶). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس حمایت اجتماعی ادراک شده، احساس تنهایی و هراس اجتماعی. *فصلنامه روان‌شناسی مدرسه*، ۶(۱)، ۹۸-۸۱.

کریمی ربانی، مهدیه.، و مومنی، فرشته (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین حمایت اجتماعی ادراک شده با استفاده از شبکه‌های اجتماعی مجازی. *مجله پژوهش‌های کاربردی روانشناختی*، ۶(۴)، ۱۸۸-۱۷۵.

محبی، علی.، و کیا، علی‌اصغر (۱۳۹۹). شبکه‌های اجتماعی و تغییرات فرهنگی بین دانشجویان دانشگاه‌های تهران؛ بر پایه ارزش‌های مادی و فرامادی اینگلهارت. *فصلنامه مطالعات فرهنگ – ارتباطات*، ۲۱(۵۱)، ۶۳-۹۰.

محمدی، راحله.، سرافراز، محمدرضا.، و قربانی، نیما (۱۳۹۶). مقایسه‌ی نیازهای بنیادی روانی، حمایت اجتماعی و استرس در گروه معتاد و غیرمعتاد: تفاوتهای جنسیتی. پژوهشنامه روانشناسی مثبت، ۳(۱)، ۴۹-۶۰.

مرکز افکار سنجی دانشجویان ایران (ایسپا) . http://ispa. r/Default/Details/en/1698/According-to-ISPA%E2%80%99s-poll;-6-out-of-each-10-Iranian-uses-a-social-network

مظاهری‌نژاد فرد، گلناز.، معتمدی، عبدالله.، زیودار، نجمه.، پوراسدی، زهره.، وشاهواروقی فراهانی، ندا (۱۳۹۶). نقش هیجان‌های منفی و سبک‌های دلبستگی در پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت در یک مدل ساختاری. *پژوهش‌های روانشناسی اجتماعی*، ۷(۲۵)، ۳۹-۵۸.

مغنی‌زاده، زهرا.، و وفایی نجار، علی (۱۳۹۵). بررسی رابطه ی بین سبک‌های دلبستگی با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان. *اصول بهداشت روانی*، ۱۸(۴)، ۲۲۰-۲۲۶.

میری، میرنادر.، حاجلو، نادر.، بشرپور، سجاد.، و نریمانی، محمد (۱۳۹۸). طراحی و آزمونگری مدل علی اعتیاد به بازی‌های ویدئویی - رایانه‌ای بر اساس حمایت اجتماعی ادراک شده و باورهای فراشناختی با نقش میانجی خودنظم جویی هیجانی، *فصلنامه علوم روانشناختی*، ۱۸(۷۸)، ۶۵۸-۶۴۷.

Acar, İ. H., Avcılar, G., & Bostancı, S. (2020). The roles of adolescents' emotional problems and social media addiction on their self-esteem. *Current Psychology*, 1-10.

Aichner, T., Grünfelder, M., Maurer, O., & Jegeni, D. (2021). Twenty-five years of social media: a review of social media applications and definitions from 1994 to 2019. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 24(4), 215-222.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-23]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.3.8.9]

Alimoradi, Z., Lin, C. Y., Broström, A., Bülow, P. H., Bajalan, Z., Griffiths, M. D., ... & Pakpour, A. H. (2019). Internet addiction and sleep problems: A systematic review and meta-analysis. *Sleep medicine reviews*, 47, 51-61.

Alimoradi, Z., Lin, C., Imani, V., Griffiths, M. D., & Pakpour, A. H. (2019). Social media addiction and sexual dysfunction among Iranian women: The mediating role of intimacy and social support. *Journal of Behavioral Addictions J Behav Addict*, 8(2), 318-325.

Amirinia, M., & Imani, M. (2019). Prediction of internet-addiction based on perceived social support and father bonding in high school students of Shiraz. *Counseling research and development*, 18(70), 59-82 .

Brand, M., Wegmann, E., Stark, R., Müller, A., Wölfling, K., Robbins, T. W., & Potenza, M. N. (2019). The interaction of person-affect-cognition-execution (I-PACE) model for addictive behaviors: Update, generalization to addictive behaviors beyond internet-use disorders, and specification of the process character of addictive behaviors. *Neuroscience and Biobehavioral Reviews*, 104, 1–10.

Burr, V., & Dick, P. (2017). Social constructionism. *In The Palgrave handbook of critical social psychology (pp. 59-80). Palgrave Macmillan*, London.

Çevik, G. B., & Yildiz, M. A. (2017). The Roles of Perceived Social Support, Coping, and Loneliness in Predicting Internet Addiction in Adolescents. Journal of Education and Practice, 8(12), 64-73.

D'Arienzo, M.C., Boursier, V. & Griffiths, M.D. (2019). Addiction to Social Media and Attachment Styles: A Systematic Literature Review. *Int J Ment Health Addiction*, 17, 1094–1118 .

Demircioğlu, Z. I., & Köse, A. G. (2021). Effects of attachment styles, dark triad, rejection sensitivity, and relationship satisfaction on social media addiction: *A mediated model. Current Psychology*, 40(1), 414-428.

Eichenberg, C., Schott, M., Decker, O., & Sindelar, B. (2017). Attachment style and internet addiction: an online survey. *Journal of Medical Internet Research*, 19(5), e170.

Ershad, Z. S., & Aghajani, T. (2017). Prediction of Instagram social network addiction based on the personality, alexithymia and attachment Styles. *Sociological Studies of Youth*, 8(26), 21-34.

Estévez, A., Jáuregui, P., Sánchez-Marcos, I., López-González, H., & Griffiths, M. D. (2017). Attachment and emotion regulation in substance addictions and behavioral addictions. *Journal of Behavioral Addictions J Behav Addict*, 6(4), 534-544.

financialtribune. April 14, 2019 .https://financialtribune.com/articles/sci-tech/97456/social-media-usership-growing-in-iran

Flynn, S., Noone, C. & Sarma, K.M. (2018). An exploration of the link between adult attachment and problematic Facebook use. *BMC Psychol*, 6, 34.

Foroughi, B., Griffiths, M. D., Iranmanesh, M., & Salamzadeh, Y. (2021). Associations between Instagram addiction, academic performance, social anxiety, depression, and life satisfaction among university students. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 1-22.

Fraley, R. C., & Roisman, G. I. (2019). The development of adult attachment styles: Four lessons. *Current opinion in psychology*, 25, 26-30.

French, K. A., Dumani, S., Allen, T. D., & Shockley, K. M. (2018). A meta-analysis of work–family conflict and social support. *Psychological bulletin*, 144(3), 284.

Fujimori, A. , Yamazaki, T. , Sato, M. , Hayashi, H. , Fujiwara, Y. and Matsusaka, T. (2015) Study on Influence of Internal Working Models and Gender Differences on Addiction of Social Network Sites in Japanese University Students. *Psychology*, 6, 1832-1840.

Fumero, A., Marrero, R. J., Voltes, D., & Penate, W. (2018). Personal and social factors involved in internet addiction among adolescents: A meta-analysis. *Computers in Human Behavior*, 86, 387-400.

Harandi, T. F., Taghinasab, M. M., & Nayeri, T. D. (2017). The correlation of social support with mental health: A meta-analysis. *Electronic physician*, 9(9), 5212.

https://datareportal.com/reports/digital-2020-global-digital-overview

https://financialtribune.com/articles/sci-tech/97456/social-media-usership-growing-in-iran

Kozan, H. I. O., Kesici, S., Buyukbayraktar, C. G., & Yalcin, S. B. (2017). Prediction of Problematic Internet Use by Attachment in University Students. *Journal of Education and Training Studies*, 5(1), 79-83.

Lei, H., Li, S., Chiu, M. M., & Lu, M. (2018). Social support and Internet addiction among mainland Chinese teenagers and young adults: A meta-analysis. *Computers in Human Behavior*, 85, 200-209.

Lin, X., & Kishore, R. (2021). Social media-enabled healthcare: a conceptual model of social media affordances, online social support, and health behaviors and outcomes. *Technological Forecasting and Social Change*, 166, 120574.

Liu, C., & Ma, J. L. (2019). Adult attachment orientations and social networking site addiction: the mediating effects of online social support and the fear of missing out. *Frontiers in psychology*, 10, 2629.

Longua Peterson, J., Giguere, B., & Sherman, J. (2017). Social connection and social networking: Daily conflict increases nightly Facebook use among avoidant participants. *Self and Identity*, 16(2), 215–230.

Lopez, F. G. (2019). Adult attachment security. In M. W. Gallagher & S. J. Lopez (Eds.), Positive psychological assessment: A handbook of models and measures (pp. 267–283). *American Psychological Association*.

Mackson, S. B., Brochu, P. M., & Schneider, B. A. (2019). Instagram: Friend or foe? The application's association with psychological well-being. *New Media & Society*, 21(10), 2160-2182.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-23]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.3.8.9]

Marino, C., Marci, T., Ferrante, L., Altoè, G., Vieno, A., Simonelli, A., ... & Spada, M. M. (2019). Attachment and problematic Facebook use in adolescents: The mediating role of metacognitions. *Journal of behavioral addictions*, 8(1), 63-78 .

Mikulincer, M., & Shaver, P. R. (2019). Attachment orientations and emotion regulation. *Current Opinion in Psychology*, 25, 6-10.

Mo, P. K., Chan, V. W., Chan, S. W., & Lau, J. T. (2018). The role of social support on emotion dysregulation and Internet addiction among Chinese adolescents: A structural equation model. *Addictive behaviors*, 82, 86-93.

Musetti, A., Terrone, G., & Schimmenti, A. (2018). An exploratory study on problematic Internet use predictors: Which role for attachment and dissociation. Clinical Neuropsychiatry, 15(1), 35-4

Noteboom, C., & Hafner, J. (2015). Challenges of Change: Technological Ease or Technological Upset?. *In Twenty-first Americas Conference on Information System*s, Puerto Rico.

Pontes, H. M., Taylor, M., & Stavropoulos, V. (2018). Beyond "Facebook addiction": The role of cognitive-related factors and psychiatric distress in social networking site addiction. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 21(4), 240-247.

Shaver, P. R., & Fraley, R. C. (2004). Self-report measures of adult attachment. *Adult Attachment Lab*.

Statista Research Department, Feb 25, 2021.https://www.statista.com/topics/1164/social-networks/

Tenenhaus M, Vinzi VE, Chatelin YM, Lauro C. (2005). PLS path modelling. *Compute Stat Data Anal*, 48(1), 159–205.

Wegmann, E., Ostendorf, S., & Brand, M. (2018). Is it beneficial to use Internet-communication for escaping from boredom? Boredom proneness interacts with cue-induced craving and avoidance expectancies in explaining symptoms of Internet-communication disorder. *PloS one*, 13(4), e0195742.

Worsley, J. D., Mansfield, R., & Corcoran, R. (2018). Attachment anxiety and problematic social media use: the mediating role of well-being. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 21(9), 563-568.

Yang, C. C., Carter, M. D., Webb, J. J., & Holden, S. M. (2020). Developmentally salient psychosocial characteristics, rumination, and compulsive social media use during the transition to college. *Addiction Research & Theory*, 28(5), 433-442.

Young, K. S. (2009). *Internet addiction test*. Center for on-line addictions.

Zhang, M., Zhang, J., Zhang, F., Zhang, L., & Feng, D. (2018). Prevalence of psychological distress and the effects of resilience and perceived social support among Chinese college students: Does gender make a difference?, *Psychiatry Research*, 267, 409–413.

Zimet, G. D., Powell, S. S., Farley, G. K., Werkman, S., & Berkoff, K. A. (1990). Psychometric characteristics of the multidimensional scale of perceived social support. *Journal of personality assessment*, 55(3-4), 610-617.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-23]
[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.3.8.9]

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.2383353.1401.11.3.8.9]